

REGI

RAHANDUSMINISTEERIUM

RAHANDUSMINISTEERIUMI
REGIONAALVALDKONNA INFOLEHT

KEVAD 2016

Mis muutub pärast ühinemist?

Regionaalmaasikad

märkavad kohaliku elu edendajaid

Kuidas valida **omavalitsusele nime**

Soovitusi **küsitluse korraldamiseks**

Jõhvi riigigümnaasium lõimib noori

HALDUS-
REFORMI
ERI

Eesti tuleviku heaks

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

ARTO AAS, riigihalduse minister

Sisukord

- 3 Eelarve lühiülevaated
- 4 Regionaalmaasikad tublimatele
- 6 Mida on ühinemine muutnud?
- 8 Omavalitsusele nime valikust
- 9 Maavalitsuste muutuv roll
- 10 Päev ühinemiskonsultandiga
- 12 Rahvaküsitluse korraldamisest
- 13 VOLIS aitab küsitlust korraldada
- 14 E-arvetele üleminek
- 15 Riigiraha aitab rahaasju võrrelda
- 16 Jõhvi riigigümnaasium

REGI

Koostatud
rahandusministeeriumis

KONTAKT: Armo Vask, 611 3491,
armo.vask@fin.ee

TOIMETAJA: Kristiina Kruuse

KUJUNDUS: Profimeedia

KAANEILLUSTRATSIION:

Martin Mileiko

Täname kõiki,
kes aitasid
kaasa Regi
valmimisele!

Vaatame piiridest kaugemale

Esimest korda taasiseseisvunud Eesti ajaloo on valitsus suutnud haldusreformi elluviimises jõuda üksmeelele ja edastanud seaduseelnõu parlamendile. Sisuliselt on heakskiidu reformile andnud ka aktiivselt ühinemisläbirääkimistesse asunud omavalitsusjuhid. Mitte kunagi varem pole peetud nii laiapõhjalisi ühinemisplaane.

Eelnõu vastuvõtmine parlamendis on kahtlemata hädavajalik, kuid veel tähtsamad on ühinevate omavalitsuste ettevalmistustööd. Seadus annab raamid, ühinemisleping täidab need sisuga.

Haldusreform on tõeliselt edukas, kui piire ei nihutata ainult kaardil, vaid ka inimeste mõttemaailmas. Oluline on näha pikka vaadet ja suuremat pilti.

Tähtis on samas mõista, et haldusreformi seadus iseenesest ei sulge ega ava ühtegi kooli, lasteaeda ega raamatukogu. Need on omavalitsemise küsimused, mida otsustavad kohalikud inimesed volikogude liikmete, valla- või linnajuhtidena. Ühinemine annab võimaluse suuremat piirkonda vaadates kokku leppida, kuidas teenused ümber korraldada nii, et need vastaks elanike huvidele.

Ühinemiskogemused ja -analüüsid kinnitavad, et suurema elanike arvuga omavalitsuste rahaline ja ametkondlik võimekus kasvab märgatavalt. Senistes väikeses omavalitsustes on niinimetatud valmisoleku- ja juhtimiskulu paratamatult väga suur, proportsionaalselt mitu korda suurem kui suurtes omavalitsustes. Valitsemiskuludest vabaks jääv raha on ühi-

nemise järel võimalik suunata inimestele otseselt vajalike põhiteenuste osutamisse: haridusse, sotsiaalsesse kaitseesse, ettevõtluse arendamisse, kultuurivaldkonda, taristusse.

Väikevaldade elanikele lisandub peale ühinemist võimalusi ja teenuseid, mida omavalitsus varem ei osutanud või ei teinud seda piisaval tasemel. Süsteemselt on hakatud tegelema ettevõtluse arendamisega. Rakendatud on uusi teenuseid sotsiaalvaldkonnas (sotsiaaltransporditeenus, teenused puuetega inimestele) ning tuntavalt on paranenud huvihariduse kättesaadavus ja mitmekülgsus.

Omavalitsuste ühinemisega kaasneb märkimisväärne preemia, mis võib ületada senise väikevalla mitme aasta investeeringute mahu. Ühinemislepingusse raiutud valikuid ei tee valitsus, vaid kohalikud liidrid. Vabanenud raha ja ühinemispreamiate toel on renoveeritud koole ja lasteaedu, rajatud spordihooneid ja hooldekodusid. Nii võivad teoks saada investeeringud, millele varem hammas peale ei hakanud.

Sisulised valikud, kuidas ühinenud omavalitsuse potentsiaali kasutada ja millises suunas seda arendada, tuleb aga omavalitsustel ise paika panna, kui vaja, alustada uue omavalitsuse loomist puhtalt lehelt. Targalt käitudes ilmneb ühinemisel nii materiaalne kui intellektuaalne mastaabiefekt. Loobudes omaalgatuslikust ühinemisest ei loobuta ainult kopsakast ühinemispreamiast, vaid ka võimalusest ise kujundada tuleviku omavalitsust. **REGI**

40 omavalitsust tegid eelarvest lühiülevaate

Rahandusministeerium saatis eelmisel talvel omavalitsustele soovitusel, kuidas teha oma eelarvest lühike ja kõigile huvilistele kergesti mõistetav ülevaade. Tagasisideküsitlus näitas, et 213 omavalitsusest koostas lühiülevaate 40, seda ei teinud 95 ning info puudub 78 omavalitsuse kohta.

Lääne-Nigula vallavalitsus on üks neist, kes lühiülevaate koostas. Valla eelarve- ja raamatupidamisosakonna juhataja Piret Zahkna leiab, et selgus ja läbipaistvus kuuluvad avatud juhtimise juurde. „Selline lähenemine annab kodanikele hea pildi sellest, milliste tegevuste ja investeeringutega püüab vald oma eesmärke täita,” kõneles ta.

Piret Zahkna lisas, et mahuka eelarve seletamine lihtsalt ja lühidalt on omamoodi katsumus ning juhendist oli abi, et ülevaade kindla struktuuri järgi üles ehitada.

TEKST: **KRISTIINA KRUUSE**

de on palju üldisem ja kohalikele elanikele kasutajasõbralikum formaadis,” selgitas ta.

Avatud juhtimine

Riigihalduse minister Arto Aas rõhutas, et omavalitsuste eelarve peab olema kodanikele arusaadav, ning tunnustas kõiki valdu ja linnu, kes on asunud lühiülevaadet koostama. „Julgustame ka kõiki teisi omavalitsusi olema uuendusmeelsed ning tegema töökultuuris muudatusi, mis aitavad tagada avatud ja vastutustundliku valitsemise,” lisas Arto Aas.

Seesama juhend jääb Pirgit Lohu sõnul kasutusele edaspidigi. „Juhend toimib väga hästi ja seda on omavalitsused ka kinnitanud. Mõistlik on mõni aasta sama juhendit kasutada, et omavalitsused jõuaksid sellega kohaneda. Edaspidi, kui on juba rohkem kogemusi, saab omavalitsuste tagasiside põhjal juhendit edasi arendada,” lisas ta. **REGI**

Mahuka eelarve seletamine lihtsalt ja lühidalt on omamoodi katsumus.

Rohkem tähelepanu

Tartu linn on seoses kaasava eelarvega teinud eelarve lühiülevaateid juba varemgi. „Kuna seni ühtset struktuuri ei olnud, kaalusime eelarve tutvustamiseks interaktiivse keskkonna loomist või tellimist, kuid see jäi vaid mõtteks. Praegune variant on odavam,” rääkis Tartu linnavalitsuse rahandusosakonna juhataja Külli Lust.

Rahandusministeeriumi kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise osakonna peaspetsialist Pirgit Lohk peab rõõmustavaks, et umbes 20 protsenti omavalitsustest on teinud oma eelarvest lühiülevaate. Samuti tunnustab ta neid omavalitsusi, kes on ülevaadet jaganud ka veebis, omavalitsuse ajalehes või muudes infokanalites. „Dokumendi lihtsalt dokumendi pärast koostada ei ole mõtet. Sellele tuleb tähelepanu suunata ja infot elanike seas levitada,” kõneles ta.

Üks tüüpilisi väärarusaamu on Pirgit Lohu sõnul uskumus, et eelarve seletuskiri on juba niigi põhjalik ning lisaülevaadet pole vaja. „See on koht, kus omavalitsused eksivad. Seletuskiri on liiga detailne ja tehniline dokument. Lühiülevaade

Eelarve lühiülevaade 2016. aastal

Auhinnasaajatele jääb tunnustust meenutama klaasikunstnik Maret Sarapuu klaasist valmistatud maasikas.

Regionaal- maasikad märkavad kohalikke tegijaid

Regionaalarengu auhinnaga Regionaalmaasikas tunnustati tänavu viit silmapaistvat üksikisikut või ettevõtet, kes on andnud panuse sellesse, et elu Eesti erinevais paigus edeneks.

Auhinnasaajate geograafia oli lai: Saaremaalt ja Hiiumaalt Ida-Virumaa ning Võrumaani välja. Niisamuti nende tegevusalad.

Üks auhinnasaajaid, MTÜ Kinobuss eestvedaja Mikk Rand leiab, et kuigi regionaalareng on valdavalt poliitiliste otsuste tulem, on ka üksikisiku tasandil üksjagu ära teha.

TEKST:
**KRISTIINA
KRUUSE**

Rändkino toob filmid külla

Mittetulundusühing Kinobuss on näide sellest, kuidas filmientusiastide eestvedamisel on viimase 15 aasta jooksul jõudnud uued filmid kõige kaugematesse Eesti paikadesse. Nii saavad näiteks saarlasedki näha oma kodukohas juba samal päeval filmi, mida pealinlased vaatavad parajasti kobarkinos. Tänu Kinobussi kinovõrgustikule jõuab filmikunst kiiremini ja kaugemale.

Ka isiklikus elus on Kinobussi eestvedaja **Mikk Rand** astunud sammu linnastumise vastu ja kolunud enam kui viie aasta eest Tallinnast Saaremaale Laimjala valda elama. „Ma ei ole kindlasti ainus, kellele ei meeldi see, et kogu elu koondub Tallinna ümber, ja ma võtsin realselt midagi ette: kolisin oma perega Saaremaale,“ kõneles ta. Mikk Rand ei lasknud end häirida sellest, et näiteks meie vestluse päeval oli ta just sõitnud 20 kilomeetrit maha vaid postipaki järel käimiseks. Edasi-tagasi 40 kilomeetrit. „See käib maaelu juurde ja on pisiasi, sest suures plaanis on elu Saaremaal palju toredam kui Tallinnas,“ ütles ta heatujuliselt. Seda, et kõik on ettevõtmise küsimus, on Mikk Rand süstunud ka Saaremaa koolinoortesse ettevõtlikkuse ja meedia-kirjaoskuse kursustel, mis toimuvad Interregi projekti „Rolling Images in Business Startups“ toel.

FOTO: ANDRES HAABU

Kõigi võrokeste maasikas

Võrumaa kultuuripärimuse hoidja ja populariseerija **Küllilinn Eichenbaum** ütles, et talle antud Regionaalmaasika auhind on maasikas kõigile võrokestele. „Mina võtan seda kui tunnustust võro pärimuskultuurile ja selle hoidmisega seotud inimestele,” sõnas ta. Küllilinn Eichenbaum on üks neist, kelle töö tulemusel kuulub suitsusaun nüüd Unesco vaimse kultuuripärandi nimistusse.

Ta on ka Vana Võrumaa käsitöölise võrgustiku eestvedaja. Võrgustik on saanud tuule tiibadesse ning sel on oma e-pood (www.umapuut.ee), kust saab võrokeste käsitööd osta. Niisamuti on Küllilinn Eichenbaum panustanud toiduvõrgustiku loomisesse ja suurlaada Uma Mekk korraldusse.

„Kes teine meie keelt ja kultuuri hoiab, kui mitte me ise?” küsis ta retooriliselt. Küllilinn Eichenbaum kuulub ka Eesti vaimse kultuuripärandi nõukogusse ja näeb seetõttu suuremat pilti, tema sõnul on pärimuskultuuri „tervis” üle Eesti üsna erinev. „Leidub kohti, kus pärimusele ei pöörata eriti tähelepanu, aga on ka palju kohti, kus kogukonnad hoolitsevad aktiivselt oma pärandi ja juurte eest,” kõneles ta.

Mitte ainult suur tööandja

Rahvusvaheline ettevõtte AS Akzo Nobel Baltic esitati Raplast konkursile seetõttu, et lisaks maakonna keskmisest kõrgema palgaga töökohtade loomisele on 170 töötajaga ettevõtte ka väga aktiivne kohaliku elu edendaja. Näiteks toetab firma spordihoonet aastas ligi 50 000 euroga, aitab kaasa mitme spordiürituse korraldamisele, toetab Rapla kirikumuusikafestivali ning on pannud õla alla kampaaniale „Värvid linna” ja mitmetele teistele algatustele.

FOTO: IDA-VIRUMAA SPORDILIIIT

Laskesuusatreener innustab liikuma

Regionaalmaasika auhinna pälvinud **Vladimir Všivtsev** teavad Narva elanikud kui innukat spordientusiast ja maakonna ühe suurima rahvaspordiürituse Energiajooksu eestvedajat.

Peale selle on laskesporditreenerist aktiivne mees korraldanud veel arvukalt rulluisu-, ratta- ja muid liikumisüritusi.

Liialdamata võib öelda, et Vladimir Všivtsev on liikuma pannud kui mitte terve Narva, siis ligi pool Narvat küll. Seda kõike ühe eesmärgi nimel: et inimesed oleksid tänu harrastusspordile tervemad.

Ere Naat (vasakult), **Maarja-Liisa Soe** ja **Ly Kaups** on menuka **Hiiumaa kohvikutepäeva eestvedajad.**

Kohvikutepäev võitis südameid kogu Eestis

Kodukohvikute päevad on nüüdseks üle Eesti kuulsad: neid korraldatakse Kalamajast ja Kuresaarest Supilinna ja Soomaani välja. Vähem teatakse seda, et esimene suurem ühepäevakohvikute päev toimus kümne aasta eest Hiiumaal, kus selle algatajateks olid **Ly Kaups** ja **Ere Naat**.

Üritus kasvas kiiresti ülimenekaks ning toob nelja päeva jooksul Hiiumaale ligi 10 000 inimest.

Kärdla kohvikutepäevad toetuvad piirkonna ajaloole ning räägivad külalistajatele edasi Hiiumaa lugusid. Ühest küljest on tegemist Hiiumaa maineüritusega, teisalt on see kohalike seas paljalt armastatud kogukonnaüritus.

Regionaalmaasika konkursile esitati 23 kandidaati, kelle seast valiti välja just need viis ettevõtjast. **REGI**

Auhinna võtsid vastu firma juht Raivo Vasnu ja logistikajuht Veronika Gavrilkina.

Regionaalmaasikas

Regionaalmaasikas on regionaalarengu auhind, mida antakse välja kord aastas positiivse ja väljapaistva mõjuga tegevuse eest regionaalvaldkonnas. Auhinna on välja antud nüüdseks kolm aastat.

Mis on muutunud pärast ühinemist?

Ühinemiskõnelustel tuuakse pooltväidete hulgas tihtilugu välja ootus, et omavalitsuse võimekus ja võimalused kasvavad. Regi uuris juba ühinemiskogemusega omavalitsustelt, mis on neil nüüdseks muutunud.

**HEIKI
HEPNER**
Kohila
vallavanem

Kohila vald

Kindlasti kasvas valla finantsvõimekus, aga ka lihtsustus juhtimis- ja otsustusprotsess. Varem kasutasid kaks omavalitsust mitmeid samu asutusi (lasteaed, kool, tervisekeskus, koolituskeskus jne) ning korraldasid ühisüritusi. Siis kerkis tihti üles küsimus, milline on kummagi omavalitsuse roll ja kas rahaline panus katab ikka nende teenuste kulu, mida ka teise omavalitsuse elanikud tarbivad.

Samuti oli meil kahe omavalitsuse peale ühiseid ametnikke, kellest osa oli ühe ja osa teise omavalitsuse palgal. Ka siis kardeti aeg-ajalt, et ametnik panustab oma leivaisa töösse rohkem ja jätab teise omavalitsuse tegemised unarusse. Nüüd on meil kõik olulised valdkonnad kaetud eraldi spetsialistidega (sh lastekaitse spetsialist, vallaarhitekt, korrakaitse spetsialist, haridusnõunik, kultuurinõunik jne). Pärast ühinemist muutus kogu juhtimine selgemaks ja loogilisemaks.

Kindlasti kasvas valla finantsvõimekus, aga ka lihtsustus juhtimis- ja otsustusprotsess.

Kui kaks omavalitsust oleks jäänud eraldi, siis ei oleks kindlasti saanud rajada spordikeskust sellisena, nagu see on (spordihall koos nüüdisaegse staadioniga), ning teha ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni projekti. Küsitav olnuks ka moodsa vallamaja ja uue raamatukogu ehitamine.

Viljandi vald

**SULEV
KANNIMÄE**
Viljandi
abivallavanem
vallavanema
ülesannetes

Oleme saanud teha kiiremini ja suuremaid investeeringuid. Näiteks oleme peale ühinemist suutnud rekonstrueerida ja parandada kolm korda rohkem kruusateid. Sellel aastal alustatakse Ramsile uue lasteaia ehitust, mille maksumus jääb 1,5–2 miljoni euro vahemikku. Samuti oleme võimelised katma Mäeltküla tööstuspargi omafinantseeringu 300 000 eurot.

Veel on näiteks ehitatud juurde sotsiaalpindasid Saarepeedi vanasse vallamaja. Ümber ehitati ka Pärsti vana vallamaja, tänu sellele lisandus 11 uut hooldekodu kohta.

Vallaametnike arv on vähenenud. Samas ei pea ametnikud tegelema enam mitme töövaldkonnaga korraga ja seega suureneb nende kompetentsus. Tööle on võetud ka arenguspetsialist. Ehkki pakume varasemast suuremat palka, ei pruugi uute töötajate palkamine alati õnnestuda, sest neid lihtsalt pole.

Vallaametnike arv on vähenenud. Samas ei pea ametnikud tegelema enam mitme töövaldkonnaga korraga.

VÄINO LILL
Saarde vallavolikogu esimees

Saarde vald

Kindlasti vastab see tõele, et omavalitsuse võimekus ühinemise järel kasvab. Meie ühinemislepingus lepiti kokku, et vallakeskusesse Kilingi-Nõmmes ehitatakse uus spordihoone, 2008. aastal see ka valmis. Samuti taastati Kilingi-Nõmmes Vabadussõjas langenute mälestusmärk, millest oli aastaid varem mõlemas omavalitsuses räägitud.

Ühinemise järel kadus ära olukord, kus ühes väikeses linnas asusid kahe omavalitsuse kontorid lähestiku. Kuna kaks omavalitsust olid üksteisega tihedalt seotud (koolid, lasteaiad jne), siis käis pidev arvestus, kes on kellele võlg. Enam seda probleemi pole.

Kolmes omavalitsuses oli enne ühinemist 29 töötajat, nüüd on töötajaid kokku 15. Peale ühinemist lisandusid arengunõuniku ja haridusnõuniku ametikoht. Enne ühinemist tegelesid nende küsimustega teised ametnikud, seega kasvas spetsialiseerumine. Ühinemise järel loodi ka kahest eraldi kommunaalteenusest üks ühine Saarde Kommunaal OÜ.

Kadus ära olukord, kus ühes väikeses linnas asusid kahe omavalitsuse kontorid.

Komisjonid toetavad ühinemiskõnelusi

Riigihalduse ministri Arto Aasa käskkirjaga moodustati kolm haldusreformi piirkondlikku komisjoni, mis toetavad omavalitsuste ühinemiskõnelusi ning annavad soovitusi nii kohalikele volikogudele kui ka vabariigi valitsusele.

Komisjonide esimene kohtumine oli aprillis ning nad jätkavad tööd järgmise aasta lõpuni. Minister Arto Aasa sõnul jälgivad ja toetavad komisjonid piirkonnas käivaid ühinemisprotsesse ja läbirääkimisi. „Komisjonid on kohapeal abiks omavalitsustele, kellel peaks läbirääkimiste käigus tekkima küsimusi ja kes vajaksid nõu, et läbirääkimisi jätkata,“ ütles minister.

Kuna komisjonide töö kestab 2017. aasta lõpuni, on neil minister Arto Aasa sõnul tähtis nõuandev roll ka valitsuse algatatud ühinemiste etapis. „Komisjoni soovitusi arvestades saab valitsus teha ettepanekud nende omavalitsuste liitmiseks, kes vabatahtlikus etapis jäid ühinemata ega vasta haldusreformi miinimumkriteeriumile,“ lisas minister.

Komisjonid töötavad üle Eesti: moodustatud on Põhja-Eesti, Lääne-Eesti ja Lõuna-Eesti piirkondlik komisjon. Nendes kuuluvad maavanemad, ühinemiskonsultandid ning rahandusministeeriumi esindajad.

Lääne-Nigula vald

MIKK LÖHMUS
Lääne-Nigula vallavanem

Väga reaalsed tulemused on omavalitsuse võimekuse kasv, võimalus palgata pädevaid spetsialiste (näiteks arendusjuht, lastekaitsetöötaja jne) ning teha rohkem investeringuid.

Vallal on tekkinud selgelt ettevõtluse arendamise võimekus, sealhulgas näiteks valla ettevõtlus-toetus, koostöö ettevõtetega, osalemine piirkondade konkurentsivõime tugevdamise meetmes jne. Siia alla võib lugeda ka valla turundamise ja meetmed, mis toetavad valda elama asumist.

Teiseks võib esile tuua kogukondade ja külaseltside aktiivsuse kasvu. See ei ole ühepoolne reaktsioon ühinemisele, vaid oleme loonud selge

Viimaks oleme saanud investeerida ka objektidesse, mis olid aastaid vaeslapse osas.

kogukondade kaasamise ja rahastamise poliitika. Samuti on lisandunud uusi teenuseid, mida ühinemiseelsetes vallades sel viisil ei pakkunud (näiteks haridusstipendium, häirenuputeenus, sotsiaaltransport).

Viimaks oleme saanud investeerida ka objektidesse, mis olid aastaid vaeslapse osas (Taebla lasteaiad, Palivere põhikool). Ühinemine võimaldas lõpetada Taebla, Risti ja Linnamäe veemajandusprojektid ning rekonstrueerida Linnamäe katlamaja. Kõige olulisem suurinvesteering seisab aga alles ees: taotleme Euroopa Liidu koolivõrgu korramise meetmest raha Taebla uue koolihoone ehitamiseks. **REGI**

Kuidas valida omavalitsusele nime?

Eesti keele instituudi peakelekorraldaja ja nimeteaduse ehk onomastika teadlane Peeter Päll selgitab, et ühinemisel loodud uutele omavalitsustele nime valimine sõltub paljuski sellest, kes liituvad ja millise osa Eestist nad enda alla võtavad.

TEKST:
SIGNE
IVASK

Peeter Pälli sõnul on siiski mõned nõuanded, mida vallad võiksid nime otsimisel silmas pidada. Esimese eelistusena võiks teadlase soovitusel kasutada põliseid maalaale viitavaid nimesid, näiteks vanu valdade ja kihelkondade nimesid. Kui see pole võimalik, võiks lähtuda sellest, kus asub valla keskus.

Siiski ei soovita Peeter Päll võtta maakonna nime valla nimeks. Näiteks osa Järva maakonnast on ühinemisläbirääkimistel ja nende soov on võtta nimeks Järva vald. „See pole ses mõttes õigustatud, et osa Järvamaast jääb ju kõrvale! Kui osa maakonnast võtab ära terve maakonna nime, siis see tekitab paratamatult tüli,” ütles ta.

Valla nimi võiks olla ilus, kompaktne ja lühike.

Viimases hädas tulevad kõne alla ilmakaared. Järva ühenduse kohta pakkus Peeter Päll Ida-, Põhja- ja Kesk-Järva nimevariante. Mõnel juhul võib aga olla jällegi keeruline ilmakaari nii üheselt määratleda.

Pilk minevikku

Samuti võib Peeter Pälli sõnul mõelda mõnele ajaloolisele kohanimele. „Näiteks Hiiu valla puhul, kus ühinesid Kõrgessaare vald ja Kärkla linn, oli Tahkuna poolsaar kõige silmapaistvam loodusobjekt, mis nende kahe vahele jäi. Seega pakkusin neile nimeks Tahkuna vald,” tõi ta näite. Peeter Päll lisas, et mõne sellise tuntud loodusob-

jekt või muistse linnuse nime kasutamine võib kõne alla tulla küll.

Peeter Päll ei soovita aga sidekriipsuga nimesid, mis on üsna tülikad. „Kui on liitumas kaks valda, siis see oleks halb maitse, kui lihtsalt oma nimed kokku panna ja nad sidekriipsuga eraldada. Eestis oli üks selline juhtum näiteks Laitsna-Rogosi vald,” meenutas ta. Valla nimi võiks keelekorraldaja meelest olla ilus, kompaktne ja lühike.

Ühe mõtte eest hoiatab Peeter Päll aga veel: ajaloos on Eestis kohtadel võõrkeelsed nimed. „Näiteks Läänemaal oli kunagi juttu Rotalia vallast, seda ei oleks küll mõtet isegi kaaluda. Me ei ole roomlased siin Põhjamaal,” ütles ta.

Elanike arvamus

Nime valimisel kiputakse kompromissile minema, see tähendab omakorda aga, et keegi pole rahul. Peeter Päll paneb südamele, et valitud nimega peavad vallad ilmselt mitukümmend aastat elama. „Kui Eestis oli viimati vallareform 1938.-1939. aastal, tsaariaegne 1890. aastatel, siis millal meil järgmine tuleb?”

Keelekorraldaja meelest tasub isegi kaaluda mõtet panna nimi rahvahääletusele, sest tegu on väga tähtsa otsusega. Näiteks Abja ja Halliste vald jäid ühinemata, sest kumbki ei andnud nimeküsimeses järele. Lääne-Saare valla nimega oli probleem suisa nii suur, et see jõudis valitsussegi. „Neid asju võiks ju üritada vältida, kui vähegi võimalik. Ega see lihtne ole, sest nimed on emotsionaalne teema, teisalt ei saa sellest üle ega ümber,” ütles ta. REGI

Maavalitsused pärast haldusreformi

Rahandusministeeriumis on käimas riigiülesannete analüüs, mille üks eesmärke on pakkuda lahendusi maavalitsuste ülesannete ja rolli ajakohastamiseks, et tagada riigi teenuste kättesaadavus ning kvaliteet kõikides piirkondades. Analüüs ja ettepanekud esitatakse valitsusele juba maikuu.

Maavanema oluline ülesanne on esindada riigi huve maakonnas ning hoolitseda maakonna tervikliku ja tasakaalustatud arengu eest. Ühtlasi täidavad maavalitsused suuremal või väiksemal määral mitmesuguseid ülesandeid omandi- ja maareformi, maatoimingute, sotsiaal-, tervisedenduse, hariduse, noorsootöö, kultuuri, ühistranspordi, rahvastiku toimingute, siseturvalisuse, regionaalarengu ja ruumilise planeerimise valdkonnas ning teevad järelevalvet kohalike omavalitsusüksuste haldusaktide õiguspärasuse üle.

Miks?

Maavalitsuste ülesannete hulk on aja jooksul muutunud poliitikalikute ja ümberkorralduste tõttu. Mitmete ülesannete täitmine on üle antud valdkondlikele ametiasutustele või kohalikele omavalitsustele. Ent muutus on tulemas veelgi.

Näiteks juhul, kui haldusreformi käigus antakse omavalitsustele üle praegu maavalitsuse täidetavad ülesanded, mis on olemuselt omavalitsuslikud. Samuti on muutusi oodata siis, kui lõpeb omandi- ja maareform või kui rakendub transpordi arengukavas 2014–2020 esitatud visioon anda aastaks 2020 regionaalse bussiliikluse korraldamine piirkondlikele ühistranspordikeskustele ja maanteeametile. Et tagada jätkusuutlik töökorraldus, on vaja muudatusi regionaalsel tasandil.

Mida?

Riikliku juhtimise roll regionaalsel tasandil vajab ülevaatamist ja selgete valikute tegemist küsimuses, milliseid riigi ülesandeid ning millisel tasandil on kõige tõhusam ja tulemuslikum täita.

TEKST:
MART UUSJÄRV
regionaal-
halduse
osakonna nõunik

Võru maavalitsus.

Laul on mitu põhimõttelist valikut:

- lõpetada maavalitsuste tegevus ja teostada regionaalhaldust valitsusasutuste kohahaldusüksuste kaudu;
- kujundada maakondadest suuremad territoriaalse juhtimise tasandid ning luua suurema otsustuspädevusega regionaalsed asutused;
- jätkata praeguse korraldusmudeliga.

Millal?

Maikuu lõpuks valmivas analüüsis tuuakse välja erinevate lahenduste eelised ja nõrkused ning antakse otsustajatele võimalus teha edasised valikud. Lisaks maavalitsuste tuleviku küsimustele vaadeldakse analüüsis sellega haakuvat riigimajade temaatikat ning valitsussektori asutuste pealinnast välja viimise küsimust.

Muudatusi kavandatakse samal ajal haldusreformi ettevalmistusega ning neid saab hakata ellu viima pärast haldusreformi rakendumist. **REGI**

Maavanema oluline ülesanne on esindada riigi huve maakonnas.

Saare maavalitsus.

Kersten Kattai (paremal)
käis omavalitsusi
nõustamas koos kolleeg
Georg Sootlaga.

FOTO: KRISTIIINA KRJUUSE

Ühinemiskonsultandi tegus tööpäev

Aktiivsed ühinemisläbirääkimised on kasvatanud märgatavalt ka omavalitsusi nõustavate konsultantide koormust. Regi vaatles 12. aprillil Tallinna Ülikooli avaliku halduse lektori ja ühinemiskonsultandi Kersten Kattai ühte tööpäeva.

TEKST:

**KERSTEN
KATTAI**

Teisipäeva hommik. Pidime kolleeg Georg Sootlaga kohtuma kell 8 Ülemiste keskuse parklas, et ühe autoga edasi sõita nõupidamistele Rāpinasse ja Põlvasse. Linnas on lootusetud ummikud ja jõuan hilinemisega. Sõiduks planeeritud väike ajavaru on juba läinud. Siiski jääb Tartus veidi aega kiireks lõunaks.

11.57

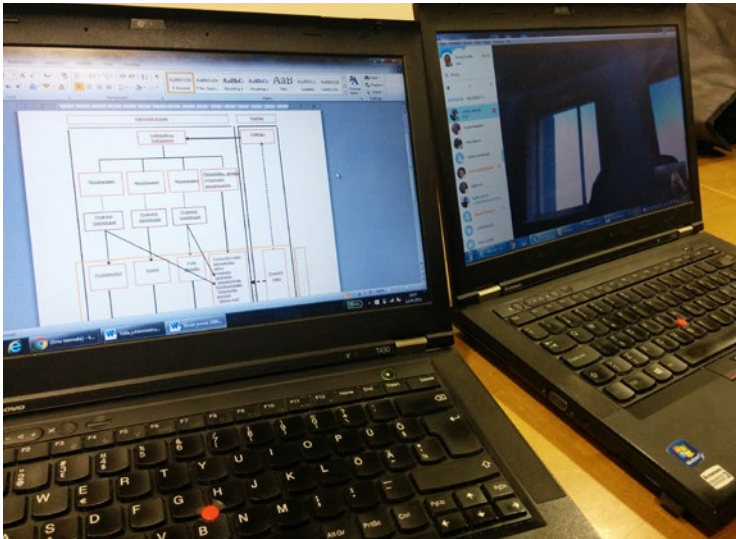
Jõuame Rāpina loomemajja. Täna on sisuliste läbirääkimiste algus. Kokku on kutsutud ühinemisküsimustes tööle asuvate valdkondlike komisjonide avakohtumised. Mina osalen sotsiaal- ning majandus- ja finantskomisjoni nõupidamistel ning Georg kultuuri- ja hariduskomisjoni kohtu-

misel. Eesmärk on tutvustada ühinemisprotsessi tegevuskava ning leppida kokku komisjonide tööga seotud küsimused.

Tähtis on arutelu selle üle, milliseid ohte ja võimalusi näevad inimesed seoses ühinemisega. Majanduskomisjoni liikmed leiavad, et tühja töö vältimiseks on esmalt vaja poliitilist otsust, millises suunas hakkavad ühinemised liikuma. Rāpina piirkonnas on näiteks paaril vallal kuni neli võimalikku ühinemissuunda.

Ühinemisega seotud võimalustena räägitakse majanduskomisjonis finantsvõimekuse kasvust, võimalusest kavandada investeeringuid, mis käiksid väikevallale üle jõu, ning sünergiast turismiarenduses. Teisalt aga kardetakse, et väiksemad keskused unustatakse suures vallas ära ning

FOTOD: KERSTEN KATTAI

Tihedasse päeva mahtus ka Skype'i konverents Saaremaa Lääne-Saare vallavolikogu liikmetega.

paljud ametnikud ja asutuste töötajad kaotavad oma töö. Selgitan, et viimase kümne aasta ühinemiste näitel selliseid kogemusi pole. Arutelu on väga sisukas ja nõupidamine kestab planeeritust pool tundi kauem.

Jätkame pausita järgmise kohtumisega, kus osalevad peamiselt sotsiaalvaldkonna spetsialistid. Mul on hea meel, et töötajaid on aruteludesse nii laialdaselt kaasatud, sest nemad on ju põhilised sisulise töö tegijad. Sotsiaalkomisjon toob esmajoonel välja üksnes ühinemisega seotud ohte ega nimeta ühtegi võimalust. See on üllatav, sest tavaliselt on sotsiaalvaldkond see, mis saab ühinemise järel suure arengutõuke (rohkem ja keerukamaid sotsiaalteenuseid ning spetsialiste).

Komisjonis jääb kõige olulisemana kõlama ootus, et inimestele lähedased sotsiaalteenused peavad jääma kohapeale ning keskuse ja kogukonna tasakaal tuleb täpselt paika timmida, et ei tekiks kaugenemist. Kell 15 peame lahkuma ja annan nõupidamise juhatamise üle komisjoni eestvedajale.

15.30

Jõuame Põlvasse, teeme kiire kohvipeatuse ning 16.00 alustame Skype'i konverentsi Saaremaa Lääne-Saare vallavolikogu liikmetega. Teemaks on suure Saaremaa omavalitsuse juhtimisstruktuur. Tundub, et volikoguliikmed on ekspertidega sama meelt, et suur omavalitsus peab olema seesiselt detsentraliseeritud ning kogukonna arvamus vajab aruteluareeni. Vaidlus on, kas nimetada seda osavallakoguks või kogukonnakoguks. Kordame üle seisukohad, kuhu seniste läbirääkimistega on jõutud, ning vastame volikoguliikmete küsimustele.

17.00

Põlva kultuurikeskuses algab Põlva valla kokku kutsutud ühinemisläbirääkimiste avakohtumine. Kutsutud olid kõigi 12 omavalitsuse volikogude

Komisjonis jääb kõige olulisemana kõlama ootus, et inimestele lähedased sotsiaalteenused peavad jääma kohapeale.

liikmed, ent kohal on paarkümmend inimest. Ilmselt on mitmes suunas peetavad läbirääkimised ja arvukad nõupidamised ära tüüdanud ning saalitäit rahvaesindajaid on keeruline kokku saada.

Teeme ettekande ühinemisprotsessi tegevus- ja ajakavast ning rõhutame, et töömahtu ei tohiks alahinnata ja juba praegu tuleks asjaga aktiivselt tegeleda. Kuulajad on üsna tõsiste nägudega ega

Põlva valla kokku kutsutud ühinemisläbirääkimiste avakohtumine.

muiga isegi naljade peale. Mõtlen, kas asi on naljades või õhtuses väsimuses.

Põlva valla esindajad jagavad oma visiooni, kuidas võiks ühendvald toimida. Kuulajate küsimused puudutavad peamiselt Põlva linna investeeringute plaane. Tundub, et väikevallad pelgavad, et ühinemisel koonduvad investeeringud linna. Kell 19.15 tõmbame aruteludele joone alla ning lepime kokku järgmised sammud.

22.40

Jõuan koju. Aeg on läbi lugeda täna saabunud e-kirjad ja neile vastata. **REGI**

Kersten Kattai on harjunud, et ühinemiskonsultandi tööpäev võib mõnikord kesta hiliste õhtutundideni.

Rahvaküsitluse korraldamist ei tasu peljata

Kernu ja Nissi vallas ning Saue vallas ja linnas tehti 29. veebruarist 6. märtsini ühinemist puudutav küsitlus, et uurida, milline on piirkonna elanike arvamus liitumise ja nimevaliku kohta.

TEKST:
SIGNE
IVASK

Küsitluse eest vastutas Lääne-Harju ühine-
misläbirääkimiste koordineerija Kadri
Tillemann, kelle selgitusel sujus ettevõt-
mine üldises plaanis hästi. Pisike pettu-
mus oli ehk osalusprotsent, mis jäi
kahekümne kanti. „Panustasime väga massiivselt
teavitusse nii valdades kui ka linnas, selle peale
oleks oodanud suuremat osalust,“ ütles ta.

Vähene osalus

Näiteks Saue linnas võis hääletamisest osavõtuga
igati rahule jääda: küsitluses osales 1884 inimest
ehk 41 protsenti hääleõigusega elanikest. Saue
vallas aga võttis küsitlusest osa vaid 11 protsenti
kõigist hääleõiguslikest. „Võibolla on see nähtus
seotud sellega, et mõne inimese meelest polnud
see küsimus piisavalt terav, et kodust välja tulla
ning hääletada. Ei oskagi öelda,“ nentis Kadri Til-
lemann.

Küsitluse korraldamine

1. Tasub kaaluda internetihääletust, sest see on end tõestanud.
2. Teavituskampaaniat on vaja, et inimesed saaksid infot küsitluse kohta ja tekiks diskussioon.
3. Peamine on see, et inimestel oleks lihtne, mugav ja hea hääletada.

Kadri Tillemann

Küsitluse üks eripärasid oli aktiivne osalus in-
ternetis: 3380 inimesest kasutas 1836 oma meel-
suse väljendamiseks internetti ehk siis rohkem
kui pooled hääletanutest. Kadri Tillemann ütles,
et internetiküsitlus oli hea mõte, kuigi esialgsetest
aruteludest käis läbi kõhklus, et see ei pruugi olla
turvaline. Lõpuks sai veenvaks argument, et se-
dalaadi lähenemist kasutatakse ka kohalike oma-
valitsuste hääletusel ja seni pole turvalisuse-
probleeme tekkinud.

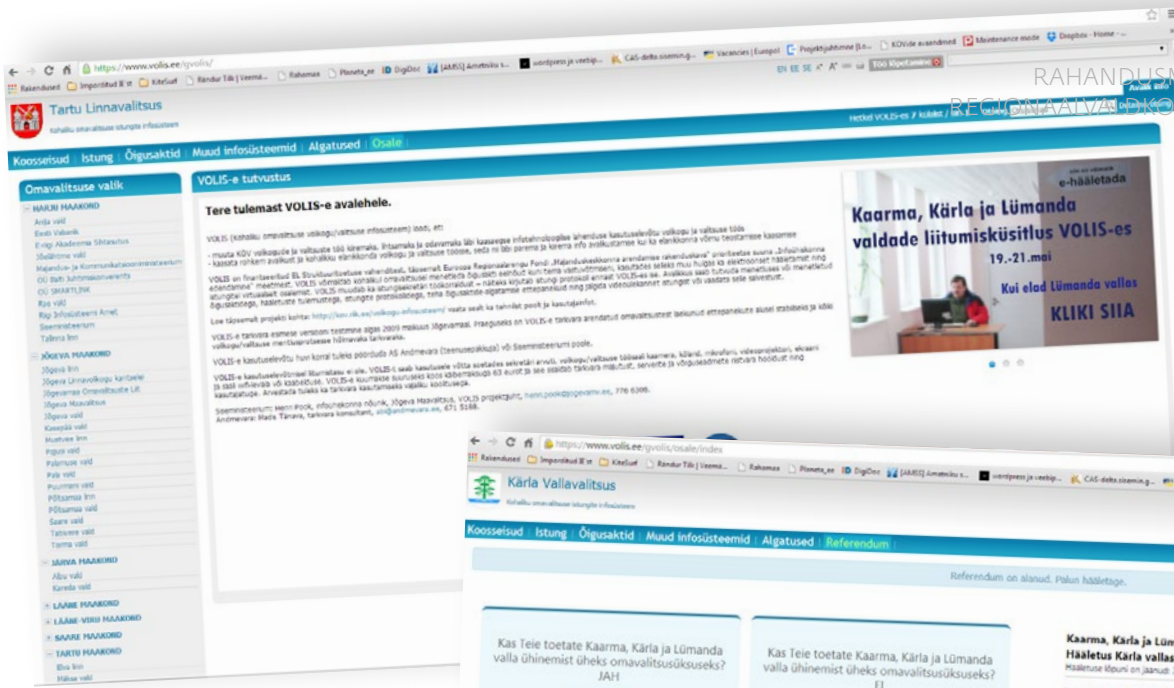
„Muidugi pole kõigil sellisel viisil võimalik häält
anda, on inimesi, kes peavad ikkagi kohale tule-
ma. Kuna me ise tegime seda ka esimest korda,
siis tuli ette mõningaid tehnilisi probleeme,“ rää-
kis Kadri Tillemann.

Tulemused käes

Praeguseks on andmed kogutud ja analüüsitud
ning Kernu, Nissi ja Saue valla ning Saue linna
volikogude poolt kinnitatud. „Eks need tulemu-
sed hakkavad nüüd teiste ühinemist puudutavate
dokumentidega kaasas käima, kuni Harju maava-
nem need kinnitab, lõplikult peab ühinemisotsu-
se heaks kiitma vabariigi valitsus,“ selgitas Kadri
Tillemann, mis küsitluse tulemustest saab.

Kas neid andmeid töödeldakse-analüüsitakse
ka edasi? „Ega selle juures suurt andmeanalüüsi
teha saa, kuna inimeste valikuid nende profilliga
kokku viia ei saa. Küll saame analüüsida nende
vanust ja sugu, kes käisid hääletamas,“ ütles ta.
Esmakordne ja ilmselt uurimist väärt on ka asja-
olu, et sellest hääletusest said osa võtta 16-aasta-
sed piirkonna kodanikud. REGI

FOTO: ISTOCK

VOLIS e mitu tahku aitavad rahvast kaasata

Kohalike omavalitsuste istungite infosüsteem ehk VOLIS peidab endas palju: ühelt poolt saab selles jälgida ja järele vaadata koosolekute ülekandeid ning protokolle, teisalt luua rahvaküsitlusi.

TEKST:
SIGNE
IVASK

VOLISe projektijuht Henri Pook nentis, et volikogu saali rahvas eriti ei tiku, erandiks on olukorrad, kui käsitletakse mingisugust tähtsat isiklikku küsimust. VOLISe keskkond annab inimestele võimaluse oma tegemiste kõrvalt jälgida istungi ülekanne, et olla langetatud otsustega kursis. Ülekande juures on samal ajal näha istungi päevakord, protokoll ja hääletustulemused. Muide, protokollid pärast ei pea enam muretsema koosoleku sekretär, selle kirjutab tarkvara ise valmis. Lisaks jääb kõigest maha salvestis, mida võib hiljem järele vaadata.

Praegu kasutavad seda keskkonda oma istungite ülekandmiseks 22 omavalitsust, lähiajal lisanduvad Haapsalu ja Jõhvi. Henri Pook tõdes haldusreformi silmas pidades, et kui omavalitsuste alad lähevad suuremaks, siis on väga mugav VOLISi kasutada selleks, et jõuda iga inimeseni selles piirkonnas.

Küsitluse korraldamine

Peale ülekannete saab VOLISes korraldada näiteks kaasava eelarve küsitlusi. Samuti võib VOLISes panna hääletusele tõusetunud teemasid, näiteks uurida, milline detailplaneering on

rahva meelest sobilik või millisesse parki tuleks teha laste mänguväljak. Selleks et hääletada, tuleb ennast mobiil-ID või ID-kaardiga autentida, sealjuures uurib süsteem ka seda, kus inimene elab. Henri Pook tõi välja, et küsitluse korraldaja saab määratleda piirkonnad, kus inimene peab elama selleks, et üldse küsitlusest osa võtta. Ta lisas, et seda võib omakorda kindlaks määrata ka kuupäevaliselt, mis ajast inimene seal elab. Oma elanike käest saab selle keskkonna abil uurida, kas nad toetavad mingeid väga tähtsaid otsuseid või mitte.

Tulemused kiirelt

VOLISe eeliseks on see, et kui hääletuse kellaeg kukub, on kohe tulemus teada, häälte kokkulegemisele aega ei kulu. „Peale selle ütlevad inimesed, et nii hääletada on lihtsam kui täita sedelit. Ka ei teki ühtegi rikutud sedelit ega lähe häáli raisku,“ rääkis Henri Pook.

Igasuguste internetis tehtavate toimingute puhul tekib turvalisuse tagamise küsimus. Henri Pook selgitas, et VOLISe keskkonna hääletusi on kontrollinud õiguskantsler ning VOLISe tarkvara kohta on tehtud audit. „Võib öelda, et VOLISe keskkond on sama turvaline kui veebibanga oma,“ kinnitas ta. **REGI**

E-arved ehk samm edasi e-riigi arengus

Järjest rohkem uuendusmeelseid asutusi ja ettevõtteid võtab raamatupidamises igapäevakasutusse e-arvete saatmise nii Eestis kui teistes Euroopa Liidu liikmesriikides. Rahandusministeeriumi algatusel on tegutsetud selle nimel, et järgmise aasta algusest käiks Eestis arveldus avaliku ja erasektori vahel üksnes e-arvega.

TEKST:

AGRIS PEEDU

halduspoliitika
asekantsler

kka ja jälle tuleb korrata, et e-arve ei ole e-posti teel esitatud või saadud PDF-vormingus arve, vaid selleks on täisdigitaalne ehk masintöödeldav arve, mis liigub ühest tarkvarasüsteemist teise.

Uuringud Eestis ja välisriikides näitavad, et üleminek paberarvetelt ja nn PDF-arvetelt e-arvetele toob kaasa mitmeid eeliseid nii arve väljastajale kui ka saajale. Nagu iga automatiseerimisega, sõltub ka e-arvetele ülemineku kasu sellest, milline on ettevõtja või asutuse stardipositsioon.

Uuringud näitavad, et e-arved on usaldusväärsemad.

Hinnatakse, et avalikule sektorile tähendaks e-arvetele üleminek kokkuhoidu vähemalt 2,5 miljonit eurot aastas. Ilmselt saavad suurimat kasu just need ettevõtjad ja asutused, kes seni on saatnud ja vastu võtnud peamiselt paberarveid.

Kulud vähenevad

Ennekõike tähendab e-arvetele üleminek seda, et arve esitajale on tagatud kiirem tasumine, sest arve saajal jääb ära arve käsitsi sisestamine arvutis-

se ning majasisene menetlus on kiirem. Arve esitajal aga jäävad ära näiteks arve printimine ja postitamine või e-kirja saatmine ning paberdokumendina arhiveerimine. Uuringud näitavad, et e-arved on usaldusväärsemad, kuna esineb vähem arusaamatusi arvetega, näiteks käekirja loetamatuse, ülekirjutuste, mahatõmbamiste, vigase arve ja/või arve mitmekordse arvutisse sisestamise tõttu. See omakorda tagab, et nii arve esitaja kui ka arve saaja kulud vähenevad.

Seega üleminek masinloetavatele e-arvetele on vajalik, et hoida kokku era- ja avaliku sektori kulusid, vähendada tehnilist tööd ja selleks kuluvat aega, parendada andmete kvaliteeti ja ennetada vigade tekkimist.

Järvamaa omavalitsused on seni olnud Eestis kõige eesrindlikumad e-arvete vastuvõtu võimekuse loomisel. Maakonna kõik 12 omavalitsust ehk siis 100 protsenti on e-arvetele üle läinud. Olles ise aktiivsed ning innustades ettevõtjaid kohalikele omavalitsustele e-arveid saatma, on näiteks Türi vallavalitsusele saadetud e-arvete osakaal suurenenud 14,7 protsendilt jaanuaris 21 protsendile märtsis.

Kasulik kõigile

Türi vallavalitsusele valmistab selline ettevõtjatepoolne kiire areng rõõmu, sest jääb ära arvete teist korda sisestamine arvutisse, säästetakse aega ja raha ning arved ei lähe ka kaduma. Lisaks on raamatupidamisel pidev ülevaade arvetest, mis on kinnitamisel, ega pea muretsema, et keegi on arve kogemata sahtlisse unustanud. Pole küll olnud kerge selleni jõuda, kuid tihedamal suhtlemisel ettevõtjatega on asjaosalistel tekkinud arusaam, et e-arvetega arveldada on kõigile kasulik. REGI

Lisateave

Rahandusministeeriumi veebist e-arvete teemalehelt <http://www.fin.ee/e-arved>

Müügiarve 7 Kinnitad		Loo kreditarve		Saada klientidele		Kooptia		Tuhista kinnitus		Tagasi nimekirja	
Üldandmed						Klient:					
Arve kuupäev: 26.04.2016			Klient: Türi Vallavalitsus			Kaibe tekkimise kuupäev: 26.04.2016			Kaibe tekkimise riik: Eesti		
Brutosumma: 26,00 €			Arve number: 7			Arve fail: Lae alla			Vitenumber: 1079506		
Olemasolev paberarve failina: Lae üles			Tahtaeg / päevades: 06.05.2016 / 10 päeva								
Tooted / Teenused											
Kood	Toode / Teenus	Kogus	Ühik	Ühiku netohind	Allahindluse %	Allahindlus kokku	Neto kokku				
01	pesu loomine	1,00	masin	8,00 €	0,00	0,00 €	8,00 €				
06	rääkute töötlemine	1,00	masin	8,00 €	0,00	0,00 €	8,00 €				
03	laudlinade pesu eelpeesuga	1,00	masin	10,00 €	0,00	0,00 €	10,00 €				
						Kokku:		26,00 €			
Arve väljasaatmised											
Saatmise viis		Saatmise aeg		Saatja		Saaja		Olek			
Digiarve		26.04.2016 14:49		Aime Roosioja		75033460, operaator Omniva		Valja saadetud			

Rakendus aitab ühinejate rahaasju võrrelda

Riigiraha rakendus, mis annab ulatusliku pildi valitsussektori rahaasjadest – tuludest, kuludest, finantsvõimekusest, palkadest jm –, on kasulik tööriist ka ühinemisläbirääkimiste pidamisel.

TEKST:
KRISTINA KRUUSE

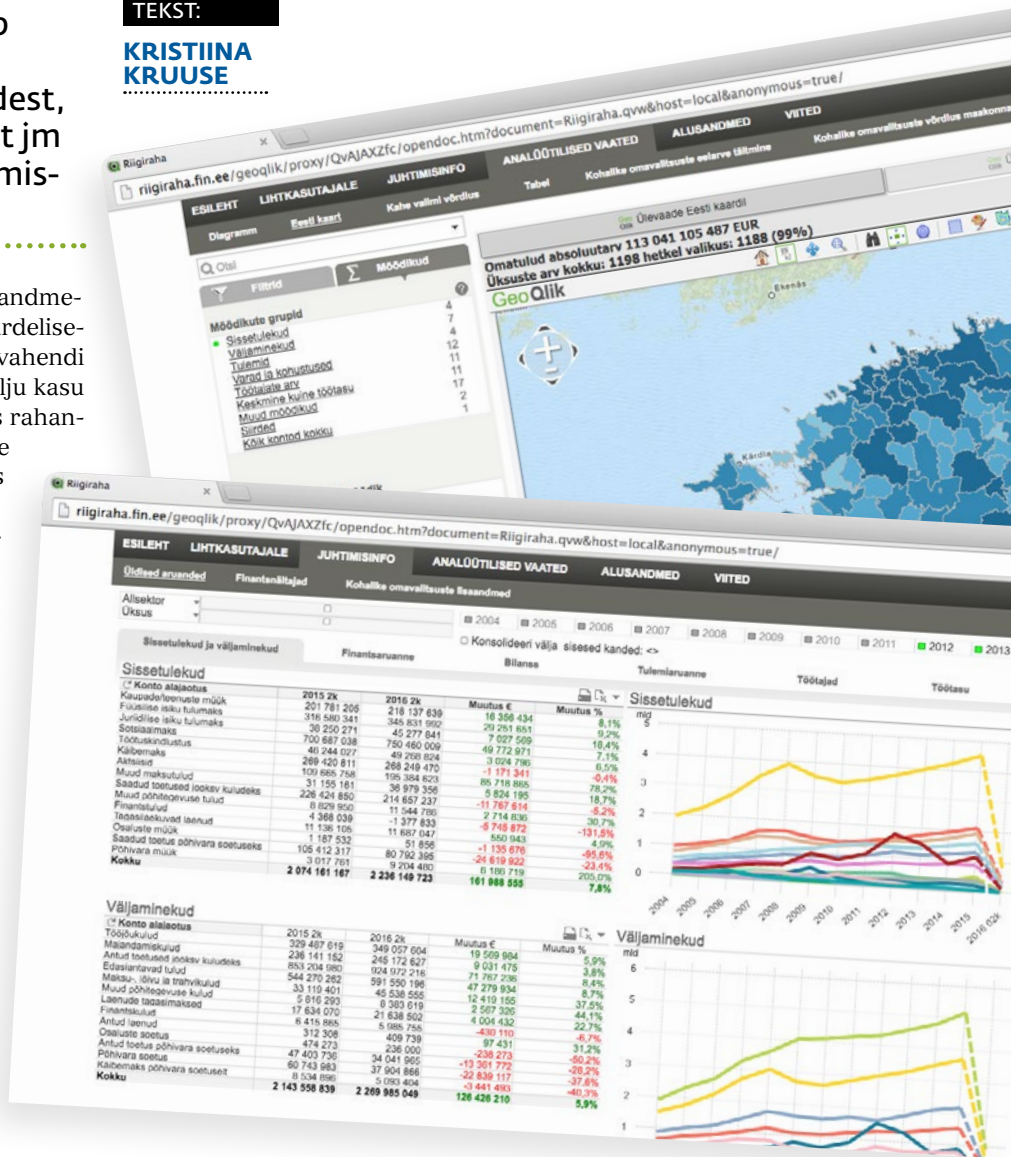
Portaal pakub infot ligi 40 miljonil andmereal, mis teeb sellest ühe laiahaardelisema finantsandmebaasi ja -töövahendi Eestis. „Kindlasti on portaalist palju kasu ka ühinemisläbirääkimistel,“ ütles rahandusministeeriumi kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise osakonna nõunik Andrus Jõgi.

Näiteks võimaldab Riigiraha veebivärv vaadelda ühinemist kaaluvate omavalitsuste rahavoogusid elaniku kohta. Tänu sellele on väga lihtne võrrelda omavahel erineva suurusega omavalitsusi. „Kahtlemata on mõistlik võrrelda ennast teiste kohalike omavalitsustega, et saada teada, milles ollakse ees ja milles taga. Kui näiteks ühinejate palgatase jääb alla kohalike omavalitsuste keskmise palgataseme, näitab see tõenäolislikku palgasurvet ühinenud vallale, millega peaks arvestama,“ tõi Andrus Jõgi näite.

Võimalusterohke

Peale selle saab portaalis vaadelda ühinemist kaaluvate omavalitsuste tulusid ja kulusid selliselt, et ei võeta arvesse asjaosaliste omavahelisi ülekandeid. „Ühinemisel tuleb arvestada, et omavahel liigutatud raha nende omavalitsuste ühist rikkust ei kasvata. Teisisõnu, ühinenud valla eelarve tulude ja samamoodi kulude kogusumma ei võrdu liituvate kohalike omavalitsuste eelarvete kogusummaga,“ rõhutas Andrus Jõgi.

Riigiraha portaal (riigiraha.fin.ee) on avalik infopank ja töövahend, mille abil saab uurida avaliku sektori finantsandmeid enam kui kümne aasta kohta. Statistikast on võimalik teha väljavõtteid ning andmeid analüüsida, võrrelda ja seostada kõikvõimalikes kombinatsioonides. Kuna andmed asuvad virtuaalses serveris ehk n-ö andmepilves, saab neile ühekorruga ligi väga suur hulk inimesi sõltumata ajast ja asukohast.

Maailmas ainulaadne

Veebikeskkond koondab finantsinfot kõigi valitsussektoris kuuluvate organisatsioonide kohta: haigekassa, töötukassa, riigieelarvelised asutused, sihtasutused, äriühingud ning avalik-õiguslikud juriidilised isikud, kohalikud omavalitsused ja nende sihtasutused, äriühingud ning mittetulundusühingud.

Riigihalduse ministri Arto Aasa sõnul on Riigiraha rakendus teadaolevalt maailmas unikaalne keskkond, kus kasutajal on võimalik saada infot riigi rahakoti kohta ühest kohast ja seda ametnikuga samal ajal. **REGI**

Riigigümnaasium on Ida-Virumaa majakas

Majakate vajadus

Uue riigigümnaasiumi Jõhvi rajamise mõtte algatajad olid Jõhvi endine vallavanem Tauno Võhmar ja praegune riigigümnaasiumi direktor Tarmo Valgepea. Omaaegne Eesti kõrgushüppe rekordimees Valgepea töötas tollal veel Mäetaguse põhikooli direktorina, ent lennukad plaanid piirkonna hariduselu edendamiseks ringlesid ta peas juba siis.

Koolihoone on ehitatud arvestusega, et seal mahub õppima kuni 540 noort.

Ida-Virumaa viimase veerandsajandi ajalugu käsitlevas raamatus „Ida-Viru küsimus” sisaldus intervjuus tões Tarmo Valgepea 2013. aastal, et Ida-Virumaale on vaja majakaid. „Et inimesed tunnetaksid, et see koht elab, peavad olema maamärgid, mis annavad neile identiteedi,” märkis ta. Tugev gümnaasiumiharidus on tema sõnul äärmiselt vajalik, et parimad noored ei läheks juba põhikooli järel mujale õppima.

Haridusküsimustega tegelev Jõhvi vallavalitsuse liige Tiina Kullamäe tõdeb, et panustamine riigigümnaasiumile on tulnud Jõhville kahtlemata kasuks. „Loomulikult näitavad eksamite tulemused kõige paremini, kuidas nii õpilased kui õpetajad on mõnevõrra teistsuguse õppekorraldusega harjunud. Kuid riigigümnaasium on igal juhul eeskuju, milline peaks olema tänapäevane kool. Sellel on suur mõju Jõhville, aga laiemalt kogu maakonnale,” rääkis ta. Tiina Kullamäe on veendunud, et selline gümnaasium annab noortele edasiõppimiseks rohkem valikuvõimalusi ja muudab nad konkurentsivõimelisemaks.

Noorte lõimija

Riigigümnaasium täidab ka vene noorte Eesti ühiskonda lõimimise rolli. Koolis tegutseb 15 huvirühma, kus eesti ja vene noored peale õppetööd tihedalt suhtlevad.

Projekti „Regionaalse gümnaasiumi rajamine Jõhvi” toetas Euroopa Regionaalarengu Fond meetme „Gümnaasiumivõrgustiku korrastamine” raames 4 831 778 euroga. Haridus- ja teadusministeerium panustas projekti omalt poolt 852 667 eurot. **REGI**

Ida-Virumaa eesti- ja venekeelse päevalehe Põhjarannik toimetus valis maakonna 2015. aasta sündmuseks riigigümnaasiumi avamise Jõhvis. Tegu on esimese riigigümnaasiumiga kogu Virumaal.

A rhiitekt Maarja Nummert projekteeitud ümaras hoones on lisaks õpperuumidele läbi kolme korruse ulatuv klaaslaega atrium.

Sügisel asus riigigümnaasiumis õppima 355 õpilast, neist ligi pooled tulid endisest Jõhvi eesti ja pooled vene gümnaasiumist. Koolihoone on ehitatud arvestusega, et seal mahub õppima kuni 540 noort. Riigigümnaasiumis on võimalik õppida õppekava järgi, mis on täielikult eesti keeles või 60 protsenti eesti ja 40 protsenti vene keeles – koos õpivad eesti ja vene keelt kõnelevad lapsed. Valida saab reaali-, humanitaar- ja sotsiaalsuuna vahel ning ainekavade märksõnadeks on disain, ettevõtlikkus ning slaavi ja idamaade kultuur.

TEKST:

**ERIK
GAMZEJEV**
Põhjaranniku
peatoimetaja

